

Biologisk mangfold
Svartemyr-Vatne leir
Sandnes kommune, Rogaland

BM-rapport nr 53-2003

Dato: 01.12.2004

Tittel: BM-rapport nr. 53 (2003). Biologisk mangfold på Svartemyr-Vatne leir, Sandnes kommune, Rogaland fylke	Emneord: Biologisk mangfold Naturtyper, ferskvann, vilt, rødlistearter Forvaltning Svartemyr-Vatne leir
Prosjektansvarlig: Rune Solvang (Asplan Viak AS). Prosjektmedarbeider: Arne Heggland (Siste Sjanse). Asplan Viak AS, Pb 24, 1300 Sandvika Siste Sjanse, Maridalsveien 120, 0461 Oslo	Dato: 1.desember 2004
Oppdragsgiver: Forsvarsbygg, Divisjon Rådgivning Kompetansesenter Miljø- og kulturminnevern Pb 405 Sentrum, 0103 Oslo Prosjektnummer 2NM7000807	Oppdragsreferanse Forsvarsbygg: Bjørn Arne Rukke (prosjektleder) Thomas Olstad Tlf: 2309 76 60/(0510) Øyvind Andreassen Tlf: 2309 34 98/(0510) Line Stabell Selvaag Tlf: 2309 33 54/(0510)
Sammendrag: Det er gjennomført kartlegging av biologisk mangfold på Svartemyr-Vatne leir i 2003. Kartleggingen er en del av oppfølgingen av både ”Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold”, som er kapittel 5 i Stortingsmelding nr 42 (2000-2001) om biologisk mangfold, og ”Forsvarets handlingsplan for miljøvern” (2002). Arbeidet skal danne grunnlag for en framtidig bærekraftig forvaltning av biologisk mangfold i leiren. Kartleggingen bygger på metodikk i håndbøker fra Direktoratet for naturforvaltning. Følgende tema kartlegges: naturtyper, ferskvannslokaliteter, viltområder og rødlistearter. Disse temaene er så vurdert samlet ved en sammenveining slik at de viktigste områdene for biologisk mangfold blir identifisert. Forsvarsbygg har utarbeidet en kravspesifikasjon som gir nærmere retningslinjer for kartleggingen. Basert på feltarbeid og gjennomgang av eksisterende dokumentasjon er det identifisert og beskrevet åtte naturtypelokaliteter og tre prioriterte viltområder i leiren. En rødlisteart er registrert. Det er ikke registrert ferskvannslokaliteter som oppfyller kravene i håndboka. Ved sammenveiningen er ett område vurdert som svært viktig (A), tre som viktig (B) og fire som lokalt viktige (C) for biologisk mangfold. Det er gitt forvaltningsråd for hvert enkelt område. Forvaltningsrådene må etterleves for å ivareta biologisk mangfold i de sammenveide områdene. Det er produsert analoge og digitale temakart for naturtyper, vilt, prioriterte viltområder og rødlistearter. Artskart for vilt og rødlistekart er unntatt offentlighet, og er levert separat til oppdragsgiver. Basert på temakartene er det utarbeidet et sammenveid kart for biologisk mangfold (statuskart). Forvaltningsrådene er presentert både i rapporten og på statuskartet. Alle opplysninger om naturtyper, vilt og rødlistearter er lagt inn i databaseverktøyet Natur 2000. Digitale kartverk finnes i Forsvarets informasjonssystem for eiendom, bygg og anlegg (FIS/EBA) og FMGT’s kart og katalogtjenester (FIS/BASIS). Alle UTM-referanser i rapporten er gitt i kartdatum WGS84.	

Forsidebilde: Brattskrenten ved Hagafjellet sett fra Dybingen.

English summary:

Survey of biodiversity has been carried out at Svartemyr-Vatne military camp in 2003 as a part of the follow-up on the Ministry of Defence's action plan for biodiversity. The work will constitute the basis for a sustainable management of biodiversity at the camp. The survey is based upon the methodology and guidelines from the Directorate for Nature Management (DN). The following themes are mapped: nature type localities, freshwater localities, wildlife areas and red listed species. A status map is produced summarizing these themes. Norwegian Defence Estate Agency has provided the specific guidelines required for the work.

Eight nature type localities and three wildlife areas are identified and described. One red listed species were found. Analogue and digital thematic maps are produced. The maps of red listed species and wildlife are restricted from publicity and are sent separately to the employer. Summarizing the information for each of the themes one locality is assessed as very important (A), three localities as important (B) and four localities as locally important (C). Advice is given on how to manage and maintain the biodiversity in these localities. These advices have to be followed up to maintain the biodiversity at the localities.

All information has been implemented into the database Natur 2000 and digital maps can be generated in FIS/EBA and FIS/BASIS. All UTM-references are in WGS84 datum.

FORORD

Denne rapporten er et ledd i oppfølgingen av Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold. Sektorhandlingsplanen utgjør forsvarssektorens bidrag til Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) ”Biologisk mangfold – sektoransvar og samordning” (kapittel 5). Hovedhensikten med stortingsmeldingen er å sørge for en bærekraftig forvaltning av biologisk mangfold i norsk natur ved at det opprettes et nasjonalt kunnskapsbasert forvaltningssystem. I Forsvarets handlingsplan for miljøvern (2002) reflekteres de samme målene som sektorhandlingsplanen for biologisk mangfold.

For å følge opp målsetningene i de to handlingsplanene, er totalprosjektet ”Oppfølging av Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold” igangsatt. I prosjektet skal blant annet naturverdier i alle områder der Forsvaret er hovedbruker kartlegges etter samme metodikk. I rapportene gis det forvaltningsråd for hvordan områder som er spesielt viktige for biologisk mangfold må forvaltes for at naturverdiene der skal opprettholdes. Rådene må etterleves for at Forsvaret i sine ulike aktiviteter skal oppfylle målsetningene satt i de to handlingsplanene nevnt over. Forvaltningsrådene må derfor innarbeides i skytefeltinstruksjer, flerbruksplaner og andre dokumenter og verktøy som er styrende for aktivitetene i feltene.

Med dette arbeidet ligger Forsvaret nasjonalt sett i front når det gjelder å kartlegge biologisk mangfold innen egen samfunnssektor. Forsvarsbyggs kompetansesenter for miljø- og kulturminnevern har prosjektledelsen for totalprosjektet, som har en planperiode fra 2001 til og med 2005. Ved henvendelse til kompetansesenteret vil man kunne få oversendt rapporter og kartverk samt utfyllende informasjon om forvaltning av kartlagte områder.

Helge Rohn
Administrerende direktør,
Forsvarsbygg

INNHOOLD

1	INNLEDNING	5
2	MATERIALE OG METODER	6
2.1	SVARTEMYR-VATNE LEIR	6
2.2	EKSISTERENDE DOKUMENTASJON OM BIOLOGISK MANGFOLD	7
2.3	OMRÅDEBESKRIVELSE	8
2.3.1	<i>Berggrunn og løsmasser</i>	8
2.3.2	<i>Generelle naturforhold</i>	8
2.3.3	<i>Flora</i>	9
2.3.4	<i>Fauna</i>	10
2.4	DATAINNSAMLING	10
2.5	DOKUMENTASJON	11
2.6	NATURTYPER.....	11
2.7	VILTOMRÅDER	12
2.8	FERSKVANNSLOKALITETER.....	12
2.9	RØDLISTEARTER.....	13
2.10	SAMMENVEIDE OMRÅDER	14
2.11	FORVALTNINGSRÅD FOR AKTIVITETER SOM PÅVIRKER DET BIOLOGISKE MANGFOLDET	14
2.12	DATABASE OG KART.....	16
3	RESULTATER	17
3.1	NATURTYPER.....	17
3.2	VILTOMRÅDER	24
3.3	FERSKVANNSLOKALITETER.....	26
3.4	RØDLISTEARTER.....	27
3.5	BIOLOGISK MANGFOLD – SAMMENVEIDE OMRÅDER.....	27
3.5.1	<i>Forvaltningsråd</i>	27
3.5.2	<i>Beskrivelse av sammenveide områder med forvaltningsråd</i>	28
4	TAKKSIGELSER	33
5	KILDER	33

VEDLEGG

Vedlegg 1. Verneforskrift for Grunningen naturreservat

Vedlegg 2. Naturtypekart

Vedlegg 3. Prioriterte viltområder

Vedlegg 4. Statuskart for biologisk mangfold

1 INNLEDNING

Bevaring av naturmiljø og biologisk mangfold er en stor utfordring. Mange arter i Norge viser en urovekkende bestandsnedgang. Menneskelig påvirkning har i økende grad vært med på å bestemme denne negative utviklingen, og har ført til reduksjon i utbredelse og utryddelse av arter i Norge og i verden forøvrig. Den viktigste årsaken til tap av biologisk mangfold i Norge er at leveområdene forandres gjennom endret arealbruk som nedbygging av arealer, intensivt jord- og skogbruk etc. Regjeringens miljøvernpolitikk forplikter Norge og sektormyndighetene å forvalte biologisk mangfold slik at arter som naturlig finnes i Norge skal sikres i levedyktige bestander. Ved å kartlegge og forvalte arealene ut fra kunnskap om artenes forekomst og artenes krav til leveområder, kan en sikre et rikt og variert biologisk mangfold. En rekke nasjonale lover og internasjonale avtaler pålegger og forplikter Norge til å ta vare på det biologiske mangfoldet. De viktigste er:

- Naturvernloven av 1970
- Viltloven av 1981
- Plan- og bygningsloven av 1985
- Washingtonkonvensjonen av 1975 - regulerer handel med ville dyr og planter
- Bernkonvensjonen av 1979 – beskyttelse av truede arter
- Bonnkonvensjonen av 1983 – beskyttelse av trekkende arter
- Biodiversitets- (Rio-) konvensjonen av 1992 – konvensjonen om biologisk mangfold

Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) ”Biologisk mangfold - Sektoransvar og samordning” gir retningslinjer for hvordan de ulike sektorene skal ivareta hensynet til biologisk mangfold i sine forvaltningsområder. De samme retningslinjene som skisseres i Forsvarets bidrag til stortingsmelding, kap. 5 ”Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold”, reflekteres i Forsvarets handlingsplan for miljøvern ”Forsvarets miljøvernarbeid” (Forsvarsdepartementet 2002). For å følge opp Forsvarets egne mål i disse to handlingsplanene er det utarbeidet et totalprosjekt nr. 2NM 7000807, som består av 7 delprosjekter. Delprosjekt nr. 1 ”Kartlegging av biologisk mangfold” skal sørge for at kartlegging gjennomføres etter samme metodikk i alle områder der Forsvaret er hovedbruker.

Kartleggingsarbeidet vil være en styrke i den daglige bruken og forvaltningen av Forsvarets områder, og vil bidra til at beslutninger om bruken kan tas på et bedre faglig grunnlag. Forvaltning av naturområder og biologisk mangfold er en utfordring som stadig krever oppdatering av kunnskapen. Forsvaret har derfor blant annet utviklet et oppsynssystem for å følge utviklingen av biologisk mangfold i sine områder fremover.

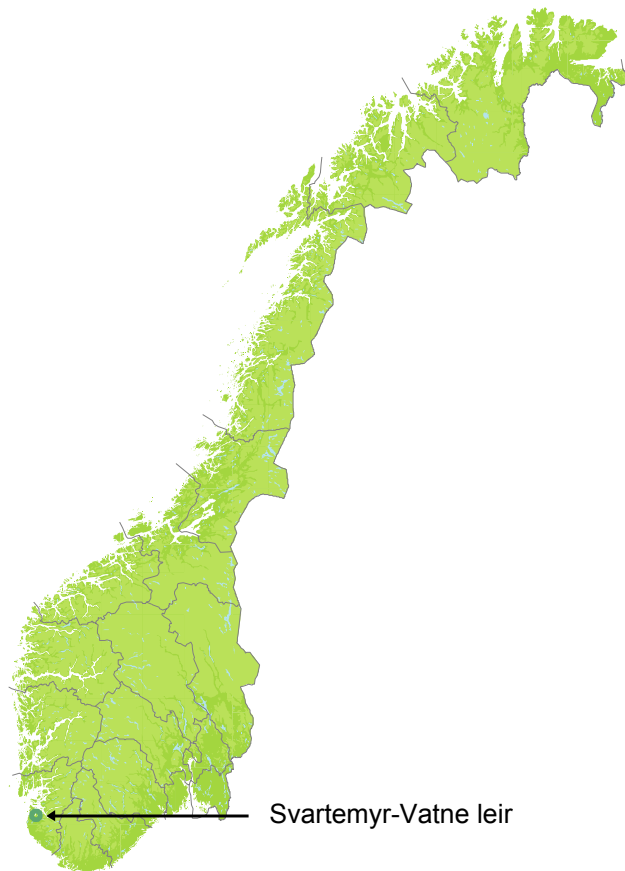
Denne rapporten tar for seg det biologiske mangfoldet i Svartemyr-Vatne leiren. Rapporten er en sammenstilling av eksisterende dokumentasjon og ny kartlegging i 2003.

2 MATERIALE OG METODER

2.1 Svartemyr-Vatne leir

Svartemyr-Vatne leiren ligger i Sandnes kommune i Rogaland. Leiren utgjør totalt 1513 daa, og ligger 2-3 km øst for Sandnes sentrum. Forsvaret eier hele området. Vatne-leiren ble etablert i 1940, og var opprinnelig en tysk feltartillerileir. Feltartilleriets øvingsavdeling nr. 2 (FAØ II) overtok forvaltningsansvaret i 1953, og i denne perioden ble anlegget utvidet med en rekke bygninger, samt Svartemyr øvingsfelt (Forsvarets bygningstjeneste 2000). I perioden 1959-1997 ble leiren overtatt av Hærens transportkorps skole- og øvingsavdeling (HTKSØ). I denne perioden tok man også i bruk nye øvingsområder, og en rekke nye bygninger ble oppført. Nåværende funksjon er standkvarter for Heimevernet (HV-08). I 1998 ble store deler av leiren overført til Sandnes kommune. En rekke bygninger i leiren er foreslått vernet (Forsvarets bygningstjeneste 2000).

I dag er skytebanene i leiren i aktiv bruk. Marinens rekruttskole har inntak fire ganger i året, og disse gjennomfører skyteøvelser på skytebanene og leirslagning/overnatting. Det er også privat bruk av skytebanene av politi, lokale skytterlag m.m. Både HV-08 og marinens rekruttskole bruker leiren som øvingsområde (infanteri m.m.), og opptil 200-300 mann kan da gjennomføre øvelser i området. Øvingsaktiviteten er konsentrert til områdene rundt Svartemyr og rundt skytebanene i øst. Ingen øvingsaktivitet foregår innenfor Grunningen naturreservat (Eivind Østby, Vatne leir, pers.medd.). Antall bruksdager i året er rundt 250 dager. Leiren brukes også en del til sivile formål, blant annet er det idrettsanlegg med fotballbane innenfor leiren.

Figur 1. Svartemyr-Vatne leir, Sandnes kommune, Rogaland

2.2 Eksisterende dokumentasjon om biologisk mangfold

Sandnes kommune har nylig gjennomført både naturtypekartlegging og viltkartlegging (Sandnes kommune 2001, Hans Ivar Sømme, Sandnes kommune, pers.medd.). Flere lokaliteter innenfor Svartemyr-Vatne leiren er i den forbindelse beskrevet. Det foreligger også en del tilfeldige registreringer gjort av lokalkjente personer.

2.3 Områdebeskrivelse

2.3.1 Berggrunn og løsmasser

Svartemyr-Vatne leiren ligger innenfor det sørnorske grunnfjellsområdet, og berggrunnen består hovedsakelig av næringsfattige gneiser, granitter og gneisgranitter (Sigmond m.fl. 1984). De lavereliggende partiene ligger på marine avsetninger, og gir gode dyrkningsforhold for jordbruket i regionen. Marine avsetninger gir også rikere naturforhold.

2.3.2 Generelle naturforhold

Svartemyr-Vatne leiren ligger i det flate jordbrukslandskapet ved Vatne. Grensene for leiren strekker seg helt opp på Vassfjellet (opptil 260 m.o.h) i vest og Hagafjellet (210 m.o.h) i øst. Området er enkelte steder relativt bratt, og dette gjelder spesielt brattskrenten vest for Hagafjellet.

Vatne leir sett fra Hagafjellet i øst. Dypingen med svartorstrandskog/rik sumpskog til høyre for vegen.

Området er variert naturtypemessig, og det er et stort innslag av rike lokaliteter. Spesielt interessant er de rike sumpskogene ved Grunningen og Dypingen. I øst domineres området av fattig knausrik lynghei. Lyngheiene er i en gjengroingsfase med småvokste løvtrær. Løv- og edelløvsskog kommer inn i varmekjære lisider, med til dels rik vegetasjon i enkelte partier. I vest er det en større forekomst av fattig eikeskog i de mest klimatisk gunstige delene av den sørøstvendte rasmarslia ned fra Hagafjellet. Furuskog står her på de skinneste partiene, og på skrinne mark for øvrig i leiområdet. I de høyproduktive og lavereliggende områdene dominerer skog, med svartorsstrandskog/svartorsumpskog mot Dybingen og Grunningen og langs bekken/kanalen som forbinder disse vannene. Kulturpåvirket gjengroingsskog av bjørk, hegg m.m. står i høyproduktive områder, spesielt knyttet til de lavereliggende områdene ved fotballbanen.

Relativt store fattigmyrsarealer, med til dels fattig bjørkeskog, ligger også innenfor de lavereliggende områdene av leiren, konsentrert rundt Svartemyr. En rekke små vannansamlinger finnes spredt i området, spesielt ved skytebanene i øst. Disse er resultat av graving og sprengningsarbeid. Ingen spesielle biologiske kvaliteter ble registrert i disse vannforekomstene.

Leiren er godt utbygd med bygningsmasse, veger, skytebaner og annen infrastruktur, og området er naturlig nok betydelig kulturpåvirket. Dette ses også tydelig på skogstrukturen da det er lite gammelskog med døde trær og død ved. Det er også betydelig areal med parkanlegg i leiren. Haugåsen ble under krigen parkmessig opparbeidet av en tysk gartner med bistand av 30 norske gartnere. Det ble plantet frukttrær, ulike arter prydbusker og nåletrær samtidig som en betydelig del av den stedlige vegetasjonen ble beholdt.

2.3.3 Flora

Det er ikke gjennomført noen totalinventering av karplanter innenfor Vatne leir. Innenfor de verdiklassifiserte naturtypene er lokalitetene befart noe grundigere med tanke på karplanter. Ingen forekomster av rødlistede karplanter er kjent innenfor leiren (Fylkesmannens miljøvern- og naturbase). Rødlistearten nikkebrønsle (DC) er registrert i Grunningen naturreservat (udatert funn, herbariumsmateriale Botanisk museum). Stort sett er karplantefloraen triviell og fattig, og karakteristisk for denne delen av landet. I produktive naturtyper som sumpskog og våtmark øker diversiteten, og spesielt i overgangssonen mellom svartorsumpskog og våtmark er det variert flora av næringskrevende arter. For øvrig finnes flekkvise partier med litt rikere vegetasjon. Blant annet ble det registrert blodstorkenebb m.m. i en rik tørrbakke nord for Hagafjellet skytebane. Flekker med rikere vegetasjon finnes også innenfor de overveiende fattige eikeskogene i leiren.

2.3.4 Fauna

På grunn av de varierte naturtypene i leiren med skog, myr, ferskvann/våtmark er antall fugle- og pattedyrarter innenfor leirområdet relativt stort. Spesielt den rike kulturlandskaps-sjøen Grunningen har et fugleliv av regional/nasjonal verdi. Her er det registrert en rekke sjeldne og rødlistede arter, primært utenfor det militære området. Rødlistearten dvergspett (DC) hekker regelmessig i/ved Vatne-leir, og arten ble registrert hekkende i 2003. Rugde ble også dokumentert som sikker hekkefugl (i svartorsumpskogen ved Grunningen). Kattugle er registrert hekkende på Kyllvikåsen (Sandnes kommune 2003), og hekker sannsynligvis regelmessig her. En bratt vestvendt fjellside ved Hagafjellet kan være hekkeplass for klippehekkende arter, og et mulig ravnereir ble registrert her. Flere syngende sivsangere ble registrert, både ved Dybingen og Grunningen. Stjertmeis og spettmeis hekker også innenfor området, og utflydd kull av stjertmeis ble blant annet registrert i 2003 (løvskog på vestsiden av Hagafjellet). Rosenfink ble registrert syngende ved Grunningen naturreservat.

Utover dette er spurvefuglfaunaen ordinær med løvsanger og bokfink som dominerende arter. Av andre sannsynlige hekkearter ble strandsnipe, ringdue, låvesvale, tårnseiler, rødvingetrost, måltrost, svarttrost, stær, jernspurv, gjerdsmett, rødstrupe, kjøttmeis, granmeis, fuglekonge, gransanger, munk, hagesanger, grønnsisik, brunsisik og sivspurv registrert.

Pattedyrfaunaen er i liten grad undersøkt. Det er ingenting som tyder på at området skulle inneha spesielle kvaliteter som funksjonsområde for pattedyr.

2.4 Datainnsamling

Det er utarbeidet en kravspesifikasjon som beskriver kartleggingsmetodikk for kartlegging av biologisk mangfold i Forsvarets områder (Forsvarsbygg 2003), og som gir føringer for rapport, kartproduksjon, lagring av digitale data og utforming av forvaltningsråd. I de etterfølgende kapitler følger en kort beskrivelse av metode for datainnsamling, dokumentasjon og verdisetting.

Kartleggingen er basert på ”Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998” (DN 1999b) og rapporten ”Truede vegetasjonstyper i Norge” (Fremstad & Moen 2001), og dessuten på metodikken i følgende håndbøker fra Direktoratet for naturforvaltning (DN):

- Viltkartlegging DN-håndbok 11-1996, revidert internettversjon 2000 (DN 1996)
- Kartlegging av naturtyper DN-håndbok 13-1999 (DN 1999a)
- Kartlegging av ferskvannslokaliteter DN-håndbok 15-2000 (DN 2000)
- Kartlegging av marint biologisk mangfold DN-håndbok 19-2001 (DN 2001)

Innsamlingen av opplysninger om biologisk mangfold har hovedsakelig foregått ved

- litteraturgjennomgang, databasesøk¹, studier av kart (N5/N50) og flyfoto
- kontakt med Fylkesmannens miljøvernavdeling, kommunen, fagfolk og enkeltpersoner med naturfaglig kunnskap om området
- feltarbeid. Under feltarbeidet er det brukt GPS for å kartfeste lokaliteter. Feltarbeid er utført i perioden 11.6-13.6.2003 (Rune Solvang (RS) og Arne Heggland (AHE)).

2.5 Dokumentasjon

Registreringsdelen skal være en rent faglig, verdinøytral og faktaorientert beskrivelse av naturmiljøet basert på de ulike håndbøkene fra DN (se 2.4). Under feltarbeidet er naturtyper, ferskvannsmiljøer og viltområder kartlagt etter DN-håndbøkene. Det er også fokusert på forekomst av rødlistearter, forekomst av indikatorarter på verdifulle naturtyper/viltområder og arter som i seg selv er sjeldne og interessante (jfr. DN 1996, DN 1999a, DN 2000). Svartemyr-Vatne leiren er feltbefart, og det er spesielt lagt vekt på områder med tidligere dokumenterte verdier, samt oppsøking av potensielt interessante lokaliteter.

Funn av spesielt uvanlige og/eller rødlistede arter er dokumentert i form av belegg er overlevert botanisk museum i Oslo. Navn og systematikk for registrerte arter følger vanlig benyttet norsk litteratur (f.eks. Gjershaug m.fl. 1994 for fugl, Elven 1994 for karplanter, Krog m.fl. 1994 for blad- og busklav, den norske soppnavnkomiteen 1996 for sopp og Frisvoll m.fl. 1995 for moser).

2.6 Naturtyper

DN-håndbok 13 "Kartlegging av naturtyper" (DN 1999a) beskriver metodikken ved kartlegging av viktige naturtyper for biologisk mangfold. Denne håndboken fokuserer på naturtyper som er spesielt viktige for det biologiske mangfoldet, dvs. at "hverdagsnaturen" ikke kartfestes. Totalt 56 naturtyper er beskrevet i håndboka innenfor hovednaturtypene myr, rasmark/berg/kantkratt, fjell, kulturlandskap, ferskvann/våtmark, skog og havstrand/kyst. Rapporten "Truete vegetasjonstyper i Norge" (Fremstad & Moen 2001) er brukt som støttekriterium ved vurdering av et områdes verdi.

Naturtypene verdisettes etter fastsatte kriterier i håndboka der

A = svært viktig

B = viktig

C = lokalt viktig

Viktige kriterier er

¹ Kilder over lokalitetsanvisninger for lav (Lavherbariet 2003) og sopp (Soppherbariet 2003) er gjennom-

- Størrelse og velutviklethet (verdien øker med størrelsen)
- Grad av tekniske inngrep (grad av urørthet)
- Forekomst av rødlistearter
- Kontinuitetspreg (stabil tilstand/stabil påvirkningsgrad over lang tid)
- Sjeldne utforminger (nasjonalt og regionalt)

2.7 Viltområder

DN-håndbok 11 "Viltkartlegging" (DN 1996)² beskriver hvordan viltkartleggingen skal gjennomføres. Tradisjonelt sett har viltkartleggingen fokusert på det jaktbare viltet, men viltkartleggingen etter DN-håndbok 11-1996 tar for seg alle viltarter, dvs. amfibier, krypdyr, pattedyr og fugl. Ved kartleggingen i Svartemyr-Vatne leir er det ikke prioritert kartlegging av vanlige arters funksjonsområder dersom disse områdene ikke har en spesielt viktig funksjon for arten. Viltkartleggingen har fokusert på funksjonsområder for rødlistearter, regionalt uvanlige arter eller viktige funksjonsområder for vanlige arter.

Viktige funksjonsområder for viltet som hekke-/yngleområder, reirplasser, spillplasser, vinterbeiteområder og trekkveier er kartlagt for aktuelle viltarter. Funksjonsområdene gis vekter fra 1-5 der:

- vektsum 1 gir status "registrert viltområde"
- vektsum 2-3 gir "viktige viltområder" og
- vektsum >3 gir "svært viktige viltområder".

Når et viltområde verdisettes, skjer dette ved en summering/veiing av verdien (vektsomme) av funksjonsområdene for viltartene som er registrert i området. Resultatet er et vektsumkart med viltområder av ulik verdi som resulterer i en verdisetting av området til svært viktig viltområde (A), viktig viltområde (B) og lokalt viktig viltområde (C). Viltområder vises på temakart prioriterte viltområder. Sårbare opplysninger er unntatt offentlighet.

2.8 Ferskvannslokaliteter

DN-håndbok 15 "Kartlegging av ferskvannslokaliteter" (DN 2000, endret internettversjon 2003) beskriver metodisk hvordan kartleggingen av ferskvannslokaliteter bør gjennomføres. Håndboken bygger på de ferskvannslokalitetene som er beskrevet i DN-håndbok 13 (DN 1999a), men utover dette prioriteres følgende lokaliteter

gått.

² Revidert internettversjon 2000

- Lokalteter med viktige bestander av ferskvannsorganismer. Listen omfatter 15 arter innenfor laksefisk, niøyer, ulker og karpefisk samt elvemusling og ferskvannskreps.
- Lokalteter med fiskebestander som ikke er påvirket av utsatt fisk. Kartleggingsenheten omfatter alle vannlokaliteter med naturlige fiskebestander som ikke er påvirket av fiskeutsettinger.
- Lokalteter med opprinnelig plante- og dyresamfunn. Kartleggingsenheten omfatter alle større uregulerte vannlokaliteter eller vannlokaliteter med liten reguleringsgrad (< 15 %), som har beholdt sine naturlige plante- og dyresamfunn av ferskvannsararter.

2.9 Rødlisterarter

En rødliste er en liste over plante- og dyrearter som på en eller annen måte er truet av utryddelse eller utsatt for betydelig reduksjon i antall eller utbredelse på grunn av menneskelig påvirkning. Den nasjonale rødlista gir en oversikt over truede arter i Norge (DN 1999b). Artene på rødlista er i ulik grad truet, se truethetskategoriene i tabell 1.

Rødlisterarter nevnes i rapporten med truethetskategori etter navnet.

Tabell 1. Truethetskategorier i ”Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998” (DN 1999b).

Truethetskategorier		Definisjon
Ex	Utryddet	Arter som er utryddet som reproduserende i landet. Det vil vanligvis omfatte arter som er forsvunnet for mer enn 50 år siden. Ex? angir arter som er forsvunnet for mindre enn 50 år siden.
E	Direkte truet	Arter som er direkte truet og som står i fare for å bli utryddet i nærmeste framtid dersom de negative faktorene fortsetter å virke.
V	Sårbar	Sårbare arter med sterk tilbakegang, som kan gå over i gruppen direkte truet dersom de negative faktorene fortsetter å virke.
R	Sjelden	Sjeldne arter som ikke er direkte truet eller sårbare, men som likevel er i en utsatt situasjon pga. liten bestand eller med spredt og sparsom utbredelse.
DC	Hensynskrevende	Hensynskrevende arter som ikke tilhører kategori E, V eller R, men som pga. tilbakegang krever spesielle hensyn og tiltak.
DM	Bør overvåkes	Kategorien omfatter arter som har gått tilbake, men som ikke regnes som truet. For disse artene er det grunn til overvåkning av situasjonen.

2.10 Sammenveide områder

Basert på de fire kartleggingsenhetene

- naturtyper
- prioriterte viltområder
- ferskvannslokaliteter
- rødlistearter

avgrenses sammenveide områder.

Som for naturtypene deles de sammenveide områdene opp i tre verdikategorier:

A = svært viktig

B = viktig

C = lokalt viktig

Ved verdivurdering legges det inn et faglig skjønn. Verdien fra de enkelte kartleggingsenhetene opprettholdes som regel ved sammenveiging, men to overlappende områder som ut fra to ulike kartleggingsenheter (for eksempel naturtyper, prioriterte viltområder) er gitt verdi B, kan ved sammenveiging få verdi A.

2.11 Forvaltningsråd for aktiviteter som påvirker det biologiske mangfoldet

En lang rekke militære og sivile aktiviteter kan påvirke det biologiske mangfoldet negativt. For de sammenveide, verdiklassifiserte områdene er det vurdert aktiviteter som kan være negative for det biologiske mangfoldet.

Forvaltningsråd er foreslått for å avbøte eventuell negativ påvirkning. Forvaltningsrådene med restriksjoner er presentert under beskrivelsen av de sammenveide områdene i kapittel 3.5 (sammenveide områder) og i tabell 3 bakerst i denne rapporten. Forvaltningsråd for hvert av de verdiklassifiserte områdene er lagt inn i naturdatabasen Natur 2000.

I kravspesifikasjonen fra Forsvarsbygg er det beskrevet en rekke militære aktiviteter som kan ha en negativ innvirkning på det biologiske mangfoldet. Hva slags aktiviteter som gjennomføres i de ulike militære områdene varierer mye, og forvaltningsrådene er basert på informasjon fra militære kontaktpersoner om hvilke aktiviteter som er aktuelle i det militære området.

Foreslåtte forvaltningsråd vil variere gjennom året. For eksempel bør en type aktivitet begrenses på en lokalitet hvor for eksempel sårbare plantearter har tilhold i vekstsesongen,

mens samme aktivitet til en annen årstid vil være akseptabel. Aktivitetens omfang er en annen faktor som kan være avgjørende for innvirkningen på det biologiske mangfoldet. Det gis derfor forvaltningsråd som differensierer på sesong og kvantitet der dette er mulig, slik at det ikke legges unødige restriksjoner på bruk når aktiviteter kan være mulig.

Forvaltningsrådene er gitt ut fra en vurdering av følgende aktiviteter:

Militær trening

- Soldater til fots – Terrengslitasje, støy, stress av vilt (lukt /syn)
- Kjøring med beltegående kjøretøyer – Beltespor (terrengslitasje), støy, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Kjøring med hjulgående kjøretøy – Hjulspor (terrengslitasje), støy, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Øving med amfibie- og landgangsfartøy – Hjul- og beltespor, inngripen i strand- og elvebredde ved f.eks. bygging midlertidig rampe (terrengslitasje), støy, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Skyting med løsammunisjon – Støy, ammunisjonsrester
- Skarpskyting med lette våpen – Støy, ammunisjonsrester, brann, forurensing (tungmetaller)
- Skarpskyting med tunge våpen – Treff/Nedslag, trykkbølger, ammunisjonsrester, støy, brann, forurensing (tungmetaller mm)
- Bombardering - Treff/Nedslag, trykkbølger, ammunisjonsrester, støy, brann, forurensing (tungmetaller mm)
- Sprengningsøvinger - Eksplosjonsted, trykkbølger, støy, forurensing (tungmetaller mm)
- Bivuakking – Aktivitet og belastning (terrengslitasje, ved bl.a. hogst av bar og raier, telt), avfall, støy, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier), stress av vilt (lukt /syn)
- Stillingsutbygging – Faste inngrep i naturen, støy (bl.a. maskinelt utstyr), forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Øving med marinens fartøy - Forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier), støy
- Flyging med jagerfly – Støy
- Flyging med helikopter (også ved landingsplass) – Støy, lufttrykk, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Mobile verksteder – Belte- og hjulspor (terrengslitasje), støy, aktivitet, forurensing (olje, drivstoff, kjemikalier)
- Feltskyehus og feltkjøkken – Støy, aktivitet og belastning (terrengslitasje).
- Kommandoplasser, forsyningsbaser, ol. - Belte- og hjulspor (terrengslitasje), aktivitet og belastning (terrengslitasje), støy, stress av vilt (lukt /syn)

Andre aktiviteter

- Nedbygging av arealer (bygningssmasse, veier, asfalterte flater mm.) – Tap av habitat, habitatfragmentering
- Drenering/ gjenfylling – Endring av fysisk/kjemiske forhold
- Masseuttak – Terrengslitasje, endring av fysisk/kjemiske forhold
- Beiting - Terrengslitasje
- Gjengroing – Tap av habitat, habitatfragmentering
- Jordbruksdrift - Tap av habitat, habitatfragmentering
- Gjødsling - Forurensning
- Opphør av landbruksdrift - Tap av habitat, habitatfragmentering
- Friluftsliv - Terrengslitasje

Skogbruk

Avtalen mellom Statskog SF og Forsvarsbygg om forvaltning av Forsvarets skoger (Forsvarsbygg 2002) legger relativt strenge miljømessige føringer på skogsdriften i Forsvarets skoger. I avtalens formålparagraf heter det at militære hensyn og miljøhensyn skal prioriteres framfor hensynet til økonomisk resultat. Ifølge avtalens vedlegg E – Miljøkrav til skogsdrift ved Forsvarets eiendommer pekes det på at områder som ved kartlegging av biologisk mangfold blir verdiklassifisert til A, B og C skal unntas ordinær skogsdrift. I tillegg peker vedlegget på at Levende skog-standarder med ytterligere skjerpelser bestemt av Forsvaret skal etterleves i alle områder.

2.12 Database og kart

Alle registreringer av naturtyper, funksjonsområder for vilt og artsobservasjoner er lagt inn i databasen Natur2000 (GND Naturkart AS 2003). Kartene finnes i målestokk 1:15 000 (vedlegg til rapporten). Digitale kartverk finnes i Forsvarets informasjonssystem for eiendom, bygg og anlegg (FIS/EBA) og i Forsvarets operative virksomhet (FIS/BASIS).

Følgende kart er vedlagt rapporten:

- Naturtyper.
- Prioriterte viltområder.
- Statuskart biologisk mangfold. Sammenveide områder.

Kart som inneholder sårbar informasjon om rødlistearter og vilt er unntatt offentligheten og følger ikke rapporten, men er levert til Forsvarsbygg, Kompetansesenter Miljø- og kulturminnevern.

3 RESULTATER

3.1 Naturtyper

Det er gjennomført naturtype- og viltkartlegging i Sandnes kommune (Hans Ivar Sømme pers.medd.). Flere lokaliteter innenfor Vatne-leiren er kartlagt og beskrevet i forbindelse med disse kartleggingene. I den kommunale kartleggingen er det laget en kort tabellarisk oversikt over de enkelte naturtypelokalitetene. For lokaliteter der avgrensningen som benyttes her er identisk eller nesten identisk med avgrensningen benyttet av Sandnes kommune, er det kommunale lokalitetsnummeret beholdt. For nye lokaliteter og lokaliteter der avgrensningen avviker nevneverdig fra eksisterende avgrensning, er et nytt nummer tilordnet. Nummerering av nye lokaliteter er foretatt etter avtale med kommunen og følger kommunens nummerserie.

Innenfor Svartemyr-Vatne leir er det kartlagt åtte naturtypelokaliteter, hvorav tre er vurdert som viktig (B) og fem som lokalt viktig (C), se vedlegg 2. Registreringsinformasjon om samtlige naturtypelokaliteter er lagt inn i Natur 2000.

Lokalitet	70 Grunningen N
Lokalitetsnummer/Natur 2000	1102 10070
Naturtype	Fukteng
Naturtypekode	D09
Verdisetting	B – Viktig
Høyde over havet (m)	Ca. 30 m.o.h
Areal (daa)	58 daa
Besøkt dato	13.6.2003
UTM (WGS84)	LL 152 284

Beliggenhet

Lokaliteten Grunningen N er ei fukteng som går helt opp til Svartemyrveien. Den ligger nordøst for Grunningen, og øst for bekken mellom Dybingen og Grunningen. Fuktenga utgjør en naturlig forlengelse av naturreservat Grunningen. Grunningen er vernet som naturreservat; verneforskrifter se vedlegg 1.

Områdebeskrivelse

Sjøen Grunningen er en naturtype av typen rik kulturlandskapssjø. Sjøen er omkranset av tett takrørskog. Rundt sjøen, innenfor Vatne leir, er det ei velutviklet kantsone med gråselje- og vierkratt.

Lokaliteten 70 er en større sammenhengende fukteng som naturlig hører til våtmarksområdet ved Grunningen. Fuktenga har tidligere sannsynligvis vært dyrket mark da den er avmerket som dyrket mark på N50-kartet, men har i dag regenerert naturlig kulturmarksvegetasjon. Langs bekken står det en del svartortrær og det er også en velutviklet svartorsumpskog ved

Kyllevikåsen. Under ”fri utvikling” vil muligens trær etablere seg enkeltvis eller som holt i enga.

Typiske arter knyttet til fukteng som flaskestarr, elvesnelle, vendelrot, myrhatt, gulldusk, fredløs, myrtistel, mjødur og myrmaure ble registrert. I bekken ble blant annet bekkeblom, sverdlilje og vanlig andemat registrert. Karplantefloraen inneholder en del næringskrevende arter, men ingen spesielt sjeldne eller kravfulle plantearter ble registrert under befaringene. Det er potensial for interessante plantefunn knyttet til naturtypen, men ingen lokalt sjeldne arter eller rødlistearter ble registrert.

Området har en svært viktig funksjon som viltområde, spesielt for fugl (se viltbeskrivelse).

Verdisetting

Lokaliteten er vurdert som viktig (B) først og fremst på grunn av at lokaliteten er en stor og relativt intakt fukteng med en velutviklet forekomst av svartorsumpskog. Tilsvarende lokaliteter ellers i regionen er i stor grad oppdyrket. Nærheten til Grunningen naturreservat øker områdets verdi.

Diverse

Deler av områdeavgrensningen gjort i denne kartleggingen overlapper med kommunens naturtypelokalitet N01.

Lokalitet	71 Kyllevikåsen
Lokalitetsnummer/Natur 2000	1102 10071
Naturtype	Gammel edellauvskog
Naturtypekode	F02
Verdisetting	C – Lokalt viktig
Høyde over havet (m)	30 – 60 m.o.h
Areal (daa)	24 daa
Besøkt dato	12.06.2003
UTM (WGS84)	LL 153 283

Beliggenhet

Lokaliteten omfatter en kolle mellom Grunningen og Svartemyr.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten består av en skogkledd kolle, hvor et øst-vest løpende søkk deler kollen. Naturtypelokaliteten grenser til myr/sumpskog i øst og vest, til åpen kulturmark (i gjengroing) i nord og til yngre skog/gjenvoksende skrotemark i sør. Vegetasjonstypen blåbæreikeskog (D1a) dominerer (koder, se Fremstad 1997). På rikere mark finnes den rødlistede vegetasjonstypen lågurveikeskog (D2a, rødlistet som ”noe truet, VU”) (se Fremstad & Moen m.fl. 2001). Noe småbregneskog (A5) kommer inn på fuktigere partier. Som helhet er lokaliteten nokså fattig og uten kravfulle karplanter i feltsjiktet. Vivendel, liljekonvall, markjordbær, blåbær og stormarimjelle er karakteristiske arter. Tresjiktet domineres av eik og for øvrig finnes bjørk, hassel, rogn, selje og svartor. Det finnes nokså mange grove eiker, den groveste

med brysthøydiameter på ca 60 cm. Flere av de grove eikene har vide kroner, noe som vitner om et mer åpent landskap (hagemark/"park") tidligere. Det finnes lite dødt trevirke av eik (noen få tynne eikelæger notert), men flere av de grove eikene har ganske mange døde greiner i krona. For øvrig finnes >10 bjørkelæger og >10 bjørkegadd. M.h.p. viltverdier er området aktuelt som leveområde for dvergspett (DC), noe som må sees i sammenheng med omkringliggende naturtypelokaliteter.

Verdisetting

Lokaliteten inneholder en konsentrasjon av nokså grovvokste eiker. Forekomsten er neppe sjelden mer enn på lokal skala, og verdien settes til lokalt viktig (C). Forekomst av en rødlistet vegetasjonstype gis liten vekt i vurderingen, da forekomsten er liten og utformingen ikke særlig rik. Det er et betydelig utviklingspotensial for bevaringsverdige elementer av biologisk mangfold på lokaliteten.

Lokalitet	72 Svartemyr
Lokalitetsnummer/Natur 2000	1102 10072
Naturtype	Intakt lavlandsmyr
Naturtypekode	A 01
Verdisetting	B – Viktig
Høyde over havet (m)	Ca. 30-35 m.o.h.
Areal (daa)	50 daa
Besøkt dato	12.6 og 13.6.2003
UTM (WGS84)	LL 155 283

Beliggenhet

Svartemyr er ei større myr øst for Kylllevikåsen.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten utgjør et relativt stort areal med skog/krattbevokst fattigmyr (K1). Lokaliteten er under gjengroing, og det er et relativt stort oppslag av bjørk, og noe rogn og selje. Lokaliteten er noe grøftet i kantene, og det går flere stier gjennom lokaliteten. Fattigmyrsarter som torvmyrull, rome, pors, røsslyng, blokkebær, klokkelyng, flaskestarr og bukkeblad er registrert på lokaliteten. Rike myrpartier ser ut til å være fraværende.

Verdisetting

Lokaliteten er vurdert som viktig (B) først og fremst på grunn av at lokaliteten er en stor og relativt intakt lavlandsmyr. Store myrrealer i regionen og på låg-Jæren er dyrket opp.

Naturtypelokalitet 72 - Svartemyr. Parti fra myra. Svartemyr er under gjengroing med bjørk. I bakgrunn ses Kyllvikåsen, som også er en naturtypelokalitet (71).

Lokalitet	73 Svartemyr Ø
Lokalitetsnummer/Natur 2000	1102 10073
Naturtype	Gammel edellauvskog
Naturtypekode	F02
Verdisetting	C - Lokalt viktig
Høyde over havet (m)	35 – 65 m.o.h
Areal (daa)	3,7 daa
Besøkt dato	12.06.2003
UTM (WGS84)	LL 157 285

Beliggenhet

Lokaliteten ligger øst for Svartemyr, på nordsiden av veien som tar av til de øvre skytebanene.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten består av en sørvendt skrent med veldrenert, temmelig tørr skogtype. Lokaliteten grenser til vei og åpen skrotemark under gjengroing i sør og øst og til eikeskog i vest. En del store steiner ligger spredt i området. Vegetasjonstyper som forekommer er blåbæreikeskog (D1a) og lågurteikeskog (D2a). Sistnevnte vegetasjonstype er rødlistet som ”noe truet (VU)”, se Fremstad & Moen 2001. Feltsjiktet er temmelig fattig og inneholder arter som gullris, stormarimjelle, blåbær, tepperot, vendelrot, tiriltunge, skogrørkvein og røsslyng. Eik domine-

rer tresjiktet og i tillegg finnes litt bjørk og rogn. Sistnevnte treslag er særlig vanlig i mellomsjiktet. Lokaliteten har preg av kulturpåvirkning, og kan være en gjenvoksende ”hagemark”. Skogen inneholder en samling nokså grovvokste eiker. Den største har brysthøydediameter på ca 70 cm. Det finnes ganske mange døde greiner på eikene, men ingen av dem har tegn til større stammehulrom. Det ble lett etter uvanlige arter av vedboende sopp, men ingen slike arter ble funnet.

Verdisetting

Lokaliteten inneholder en konsentrasjon av nokså grovvokste eiker. Forekomsten er neppe sjelden mer enn på lokal skala og verdien settes til lokalt viktig (C). Forekomst av rødlistet vegetasjonstype gis liten vekt i vurderingen, da forekomsten er liten og utformingen ikke særlig rik. Det finnes et betydelig utviklingspotensial for bevaringsverdige elementer av biologisk mangfold på lokaliteten.

Naturtypelokalitet 73. Gammel edelløvsskog med relativt grove eiker. En spesielt grov eik finnes på lokaliteten.

Lokalitet **74 Svartemyrkrysset 1**

Lokalitetsnummer/Natur 2000	1102 10704
Naturtype	Store gamle trær
Naturtypekode	D 12
Verdisetting	C – Lokalt viktig
Høyde over havet (m)	35 m.o.h
Areal (daa)	1 daa
Besøkt dato	14.6.2003
UTM (WGS84)	LL 1565 2835 (målt med GPS)

Beliggenhet

Lokaliteten ligger i krysset vest for Svartemyr.

Områdebeskrivelse

En stor gammel bøk står i vegkrysset. Omkretsen ble målt til 3,85 m. Bøketreet var ikke hult, og det hadde ikke spesielt mange døde greiner. Slike elementer er viktige for det biologiske mangfoldet. Bøketreet er innplantet.

Verdisetting

Lokaliteten er vurdert som lokalt viktig (C), da grove trær er sjeldne i landskapet.

Lokalitet **75 Svartemyrkrysset 2**

Lokalitetsnummer/Natur 2000	1102 10075
Naturtype	Store gamle trær
Naturtypekode	D 12
Verdisetting	C – Lokalt viktig
Høyde over havet (m)	35 m.o.h
Areal (daa)	1 daa
Besøkt dato	14.6.2003
UTM (WGS84)	LL 1562 2829 (målt med GPS)

Beliggenhet

Lokaliteten ligger i krysset ved Svartemyr.

Områdebeskrivelse

En stor gammel alm står inntil vegen gjennom området. Omkretsen ble målt til 2,20 m. Almetreet var ikke hult, og det hadde ikke noen døde deler som døde greiner etc. Ingen spesielle arter ble registrert på treet. Den vedboende soppen lønnekjuka vokser på treet. Arten er en karakteristisk råtesopp på eldre edelløvtrær, og er ikke spesielt sjelden eller kravfull m.h.p. substrat.

Verdisetting

Lokaliteten er vurdert som lokalt viktig (C) da grove trær er sjeldne i landskapet.

Lokalitet	76 Dybingen S
Lokalitetsnummer/Natur 2000	1102 10076
Naturtype	Rik sumpskog; svartorsumpskog
Naturtypekode	F 06
Verdisetting	B – Viktig
Høyde over havet (m)	Ca. 30 m.o.h.
Areal (daa)	14 daa
Besøkt dato	12.6 og 13.6.2003
UTM (WGS84)	LL 155 289

Beliggenhet

Lokaliteten ligger i sørenden av sjøen Dybingen.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten er en blanding av svartorstrandskog (E6) og rik sumpskog (E4) langs sørenden av Dybingen. Begge disse vegetasjonstypene er rødlistet som ”sterkt truet” (EN) (Fremstad & Moen 2001). Lokaliteten går også et stykke opp langs bekken mellom Dybingen og Grunningen. Tresjiktet domineres av svartor, og det står en del grove svartortrær på lokaliteten (opp mot 45 cm i bhd). Mindre grove trær dominerer. Forøvrig er det en del bjørk, rogn, selje og furu på lokaliteten. Vegetasjonsmessig inneholder lokaliteten typiske ferskvannsplanter som elvesnelle, flaskestarr, gulldusk, engkarse, myrmaure, vendelrot, duskmyrull m.m. Ingen sjeldne eller kravfulle ferskvannsplanter ble registrert, men potensialet for interessante funn kan være til stede.

Verdisetting

Lokaliteten er vurdert som viktig (B) først og fremst på grunn av at lokaliteten er en stor og relativt intakt svartorstrandskog/rik sumpskog. Begge vegetasjonstyper er ansett som sterkt truet (EN).

Lokalitet	77 Sandbakk SØ
Lokalitetsnummer/Natur 2000	1102 10077
Naturtype	Gråor-heggeskog
Naturtypekode	F 05
Verdisetting	C – Lokalt viktig
Høyde over havet (m)	45 – 90 m.o.h
Areal (daa)	16 daa
Besøkt dato	14.6.2003
UTM (WGS84)	LL 148 292

Beliggenhet

Lokaliteten ligger i en svak forsenkning som løper nordvestover fra hovedveien omtrent vis à vis leirvakta på Vatne leir og opp mot Sandbakk.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten består av partier med fuktskog langs en liten bekk. Nederst er topografien rolig, mens terrenget gradvis blir brattere oppover. Lokaliteten grenser til dyrka mark, ungsog på

gjenvokst kulturmark og til vei (helt øverst). Det er lokalt trolig tykt løsmasselag (leire) på stedet. Vegetasjonstyper som forekommer er gråor-heggeskog (C3) og sumpskog (E, uspesifisert). På sidene kommer det inn lågurtskog (B1). I tresjiktet finnes bl.a. bjørk, hegg, gran og svartor. Feltsjiktet er rikt med arter som korsved, firblad, mjødur, vendelrot og slakkstarr (sistnevnte i svartorsumpskog langt ned i området). I kanten av biotopen finnes betydelig innblanding av forvillede hageplanter. Skogen er temmelig ung og uten grove trær. I mindre partier, bl.a. i tilknytning til kryssende kraftgate, er skogen svært småvokst. Skogen er i en tidlig suksesjonsfase og per 2003 er de viktigste verdiene knyttet til forekomsten av en rik skogtype med temmelig artsrikt og variert tre- og feltsjikt.

Det er en høy tetthet av spurvefugl knyttet til gråor-heggeskoger, blant annet sangere som munk, hagesanger, løvsanger, småtroster, troster og andre spurvefugler. Kun vanlige arter er registrert.

Verdisetting

Lokaliteten vurderes som en naturtype av lokal verdi (C). Verdisettingen er vurdert ut i fra at sumpskoger og gråor-heggeskog dekker små arealer i regionen, og en hver utforming ansees som viktig m.h.p. bevaring av biologisk mangfold. Lokaliteten er den best utformede gråor-heggeskogen i Vatne-leiren. Utviklingspotensialet i forhold til verdier for biologisk mangfold vurderes som stort.

3.2 Viltområder

Innenfor Svartemyr-Vatne leir er det kartlagt tre prioriterte viltområder. Ett viltområde (Grunningen inkludert våtmarksarealene i naturreservatet) er vurdert som svært viktig (A), mens de to andre viltområdene er vurdert som viktig (B).

Prioritert viltområde	1 Kyllevikåsen
Verdisetting	B – viktig
Høyde over havet (m)	30 – 60 m.o.h.
Areal (daa)	24 daa
Besøkt dato	13.6.2003
UTM (WGS84)	LL 153 283

Beliggenhet

Kyllevikåsen ligger nordøst av naturreservatet Grunningen. Lokaliteten er også kartlagt som viltområde i Sandnes kommune, men deres grenser avviker fra det viltområdet som er avgrenset ved denne kartleggingen. Grensene for viltområdet følger her grensene for naturtype-lokalitet 71 (Kyllevikåsen).

Områdebeskrivelse

Lokaliteten er en viktig spurvefugllokalitet. Rødlitearten dvergspett (DC) ble observert her ved feltkartlegging. I forbindelse med viltkartlegging i Sandnes kommune (Sandnes kommune 2003) ble et område ved Kyllvikåsen kartlagt som et hekkeområde for dvergspett (DC). Sannsynligvis opptrer dvergspetten som regelmessig hekkefugl på lokaliteten. Kyllvikåsen og sumpskogene ned mot Grunningen kan være deler av et hekkeområde for et par. Arter som kattugle, spettmeis og stjertmeis er også registrert som hekkefugler på lokaliteten (Sandnes kommune 1994). For nærmere områdebeskrivelse; se naturtypelokalitet 71.

Verdisetting

Lokaliteten er vurdert som viktig (B) da lokaliteten er et hekkeområde for flere "ikke-trivielle" fuglearter, d.v.s. arter som setter visse krav til leveområde. Av størst verdi er trolig områdets antatte funksjon som leve- (og mulig hekke-) område for rødlitearten dvergspett (DC).

Prioritert viltområde

2 Dybingen S

Verdisetting	B – viktig
Høyde over havet (m)	25 – 35 m.o.h.
Areal (daa)	14 daa
Besøkt dato	13.6.2003
UTM (WGS84)	LL 156 290

Beliggenhet

Viltområdet "Dybingen S" ligger helt i sør av innsjøen Dybingen.

Områdebeskrivelse

Svartorsumpskogen ut mot Dybingen er et viktig viltområde med en rekke hekkende fuglearter, hovedsakelig spurvefugl. Sumpskoger har en høy tetthet av hekkende spurvefugl. Rødlitearten dvergspett (DC) ble observert her med mat for unge 13.6.2003. Dvergspetten (DC) hekket sannsynligvis i nærheten, og muligens også på lokaliteten, uten at dette kan understøttes av felldata. Både sivsanger og sivspurv hekker i kantsonen mot Dybingen, og ikke mindre enn tre sivsangere ble hørt syngende 13.6-14.6.2003. Dybingen N er også en viktig overvintningsplass for ender (Sandnes kommune 1994).

Området er også kartlagt som viktig naturtypelokalitet (nr. 76). For utfyllende områdebeskrivelse henvises det til naturtypebeskrivelsen.

Verdisetting

Lokaliteten er vurdert som viktig (B), da den blant annet er et hekkeområde for rødlitearten dvergspett (DC).

Prioritert viltområde

3 Grunningen

Verdisetting	A – svært viktig
Høyde over havet (m)	28 – 32 m.o.h.
Areal (daa)	277 daa
Besøkt dato	13.6.2003
UTM (WGS84)	LL 150 281

Beliggenhet

Grunningen naturreservatet ble opprettet 20.12.1996, og dekker et areal på 273 daa. Naturresevatet strekker seg inn i Vatne leir, og inkluderer de vestlige delene av Kyllvikåsen og fuktenga nord for Grunningen. Grunningen er kartlagt som viltområde i Sandnes kommune. Nord og øst for Grunningen nord til Svartemyrvegen går ei fukteng som er en naturlig økologisk forlengelse av våtmarksområdet ved Grunningen.

Det prioriterte viltområdet Grunningen inkluderer grensene for naturreservatet i sør og vest samt naturtypelokalitet 70 i nord og øst.

Områdebeskrivelse

Grunningen er et eutroft vann omgitt av takrørskog. Lokaliteten er variert, med stort mangfold av naturtyper, og veksler mellom åpent vann, takrørskog, sumpskog, fukteng, kratt og skog. Området har nasjonal verneverdi med svært viktig funksjon som hekkeplass for en rekke våtmarksfuglearter. En lang rekke nasjonalt sjeldne fuglearter er observert i hekketida, og Grunningen er/har vært hekkeområde for myrrikse (R), vannrikse (R), åkerrikse (E), myrsanger og gresshoppesanger (Sandnes kommune 1994, Fylkesmannens naturbase). Sjeldne arter som trostesanger, nattergal, dvergdykker, dvergmåke og knekkand har blitt observert i hekketiden. Tidligere (før 1987) har skjeand (R), gulerle og jordugle hekket på lokaliteten. En lang rekke arter er observert på trekk. De fleste av disse artene har blitt observert i selve Grunningen, som i all hovedsak ligger utenfor Vatne-leir (se kart i vedlegg).

Lokaliteten er kartlagt som både naturtype og viktig viltområde i kartleggingen til Sandnes kommune (Sandnes kommune 1994, Sandnes kommune 2003).

Verdisetting

Lokaliteten er vurdert som svært viktig (A) da lokaliteten har et rikt og sjeldent fugleliv.

3.3 Ferskvannslokaliteter

Det er ikke registrert ferskvannslokaliteter som tilfredsstillt kravene etter DN-håndbok 15-2000 (DN 2000) i Svartemyr-Vatne leir.

3.4 Rødlistearter

Det er påvist to forekomster av en rødlisteart innenfor Svartemyr-Vatne leir. Dvergspett (DC) er sannsynligvis en temmelig stasjonær hekkefugl innenfor leirområdet, og ble registrert som hekkende i 2003. I tillegg er en rekke rødlistede fuglearter og en rødlistet karplante (nikkebrønse (DC)) registrert i Grunningen naturreservat sør av Svartemyr Vatne-leiren; utenfor leiren.

Grundigere undersøkelser av enkelte artsgrupper vil sannsynligvis gi flere funn av rødlistearter. Dette gjelder for eksempel sopp og insekter. Det er tidligere registrert flere rødlistede sopparter i Vatne-området (Soppherbariet 2003). Registreringene er gjort av Jens Stordal i 1953, og er unøyaktig avgrenset (til nærmeste km) og gamle. Enkelte av disse registreringene kan muligens være gjort innenfor dagens leirområde.

3.5 Biologisk mangfold – sammenveide områder

Kartleggingstemaene naturtyper, prioriterte viltområder, ferskvannskvaliteter og rødlistearter gir grunnlaget for et sammenveid statuskart med viktige områder for biologisk mangfold. Disse sammenveide områdene verdiklassifiseres etter de tre kategoriene svært viktig, viktig og lokalt viktig for biologisk mangfold (samme som for naturtyper).

3.5.1 Forvaltningsråd

I kravspesifikasjonen fra Forsvarsbygg er det listet opp en rekke militære og sivile aktiviteter som skal vurderes i forhold til de verdiklassifiserte områdene. Det er knyttet forvaltningsråd med restriksjoner til de verdiklassifiserte områdene. Formålet med disse forvaltningsrådene er å ivareta det biologiske mangfoldet i tråd med Forsvarets egne målsetninger i "Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold" (kap. 5 i St.meld. nr 42 (2000-2001)) og "Forsvarets handlingsplan for miljøvern" (Forsvarsdepartementet 2002).

Hvilke av aktivitetene som bør unngås, eventuelt i hvilke perioder og i hvilket omfang, er beskrevet under forvaltningsråd for hvert enkelt område. Forvaltningsrådene og de verdiklassifiserte områdene er sammenfattet i tabell 3. Forvaltningsrådene er også gjengitt på statuskartet, se vedlegg 4.

3.5.2 Beskrivelse av sammenveide områder med forvaltningsråd

Åtte sammenveide lokaliteter er identifisert som spesielt viktige for biologisk mangfold, en svært viktig (A), tre viktige (B) og fire lokalt viktige (C), se vedlegg 4. Forvaltningsrådene er vurdert i forhold til aktiviteter som er aktuelle for Svartemyr-Vatne leir.

Område	1 Grunningen
Verdisetting	A – Svært viktig
Areal (daa)	277 daa
UTM (WGS84)	LL 152 284

Lokaliteten inkluderer naturtypelokalitet 70 og prioritert viltområde 3. Nærmere omtale av lokaliteten står i kapittel 3.1 om naturtyper og 3.2 viltområder.

Forvaltningsråd:

- Det meste av lokaliteten (sør og øst) ligger innenfor Grunningen naturreservat, og verneforskriften regulerer bruken av området. Dette er ikke til hinder for militær operativ virksomhet, jfr. verneforskrift V1 (se vedlegg 1).
- Skogsdrift er ikke tillatt.
- Vedhogst er ikke tillatt.
- Fysiske inngrep, som nedbygging av areal, er ikke tillatt.
- Drenering (inkl grøfting), utfylling (overskuddsmasse, hogstavfall) og oppdyrking er ikke tillatt. Å holde eksisterende grøfter mot veg åpne, er tillatt.
- Militære øvelser inkl. bivuakkering er ikke tillatt.
- Beiting av beitedyr er en fordel. Dette bør i så fall inngå som en del av en skjøtselsplan for Grunningen naturreservat.

Område	2 Kyllvikåsen
Verdisetting	B – Viktig
Areal (daa)	24 daa
UTM (WGS84)	LL 153 283

Lokaliteten inkluderer naturtypelokalitet 71 og viltlokalitet 79. Nærmere omtale av lokaliteten står i kapittel 3.1 om naturtyper og 3.2 viltområder.

Forvaltningsråd:

- Den østlige delen av Kyllvikåsen ligger innenfor Grunningen naturreservat, og verneforskriften regulerer bruken av området. Dette er ikke til hinder for militær operativ virksomhet, jfr. verneforskrift V1 (se vedlegg 1).
- Skogsdrift er ikke tillatt.

- Vedhogst er ikke tillatt.
- Fysiske inngrep, som nedbygging av areal, er ikke tillatt.
- Militære øvelser inkl. bivuakking er tillatt på frossen mark, men bør unngås dersom det finnes andre arealer for øvelser.

Lokalitet	3 Svartemyr

Verdisetting	B – Viktig
Areal (daa)	50 daa
UTM (WGS84)	LL 155 283

Lokaliteten inkluderer naturtypelokalitet 72. Nærmere omtale av lokaliteten står i kapittel 3.1 om naturtyper.

Forvaltningsråd:

- Vedhogst er ikke tillatt.
- Drenering (grøfting) er ikke tillatt. For naturverdiene er det en fordel om grøftene blir kastet igjen. Grøfter mot veg kan opprettholdes.
- Fysiske inngrep, som nedbygging av areal, er ikke tillatt.
- Militære øvelser inkl. bivuakking er tillatt, men bør unngås dersom det finnes andre arealer for øvelser.

Lokalitet	4 Svartemyr Ø

Verdisetting	C – Lokalt viktig
Areal (daa)	3,7 daa
UTM (WGS84)	LL 157 285

Lokaliteten inkluderer naturtypelokalitet 73. Nærmere omtale av lokaliteten står i kapittel 3.1 om naturtyper.

Forvaltningsråd:

- Skogsdrift er ikke tillatt. Eikene må få videreutvikle seg til å bli store og gamle. Trærne blir spesielt verdifulle biologisk når de blir gamle og hule.
- Vedhogst er ikke tillatt.
- Fysiske inngrep, som nedbygging av areal, er ikke tillatt.
- Militære øvelser inkl. bivuakking er tillatt på frossen mark, men bør unngås dersom det finnes andre arealer for øvelser.

Lokalitet	5 Svartemyrkrysset 1

Verdisetting	C – Lokalt viktig
Areal (daa)	1 daa
UTM (WGS84)	LL 1565 2835

Lokaliteten inkluderer naturtypelokalitet 74. Nærmere omtale av lokaliteten står i kapittel 3.1 om naturtyper.

Forvaltningsråd:

- Hogst av det gamle treet er ikke tillatt. Det er en fordel om treet får utvikle seg til å bli gammelt, hult og med døde greiner. Da treet står tett ved vegen vil det kunne være et sikkerhetsaspekt knyttet til å utvikle død ved, og døde deler eller greiner kan beskjæres og trekkes ut i omkringliggende områder.
- Øvrige fysiske inngrep er ikke tillatt.

Område	6 Svartemyrkysset 2

Verdisetting	C – Lokalt viktig
Areal (daa)	1 daa
UTM (WGS84)	LL 1562 2829

Lokaliteten inkluderer naturtypelokalitet 75. Nærmere omtale av lokaliteten står i kapittel 3.1 om naturtyper.

Forvaltningsråd:

- Hogst av det gamle treet er ikke tillatt. Det er en fordel om treet får utvikle seg til å bli gammelt, hult og med døde greiner. Da treet står tett ved vegen vil det kunne være et sikkerhetsaspekt knyttet til å utvikle død ved, og døde deler eller greiner kan beskjæres og trekkes ut i omkringliggende områder.
- Øvrige fysiske inngrep er ikke tillatt.

Lokalitet	7 Dybingen S

Verdisetting	B – Viktig
Areal (daa)	14 daa
UTM (WGS84)	LL 155 289

Lokaliteten inkluderer naturtypelokalitet 76 og viltlokalitet 80. Nærmere omtale av lokaliteten står i kapittel 3.1 om naturtyper og 3.2 viltområder.

Forvaltningsråd:

- Skogsdrift er ikke tillatt.
- Vedhogst er ikke tillatt, og området bør settes av i fri utvikling mot gammel sumpskog.
- Fysiske inngrep, som nedbygging av areal, er ikke tillatt.
- Drenering (inkl grøfting) og utfylling (inkl søppel, hogstavfall) er ikke tillatt.
- Militære øvelser inkl. bivuakking er ikke tillatt.

Lokalitet**8 Sandbakk SØ****Verdisetting****C – Lokalt viktig**

Areal (daa)

16 daa

UTM (WGS84)

LL 148 292

Lokaliteten inkluderer naturtypelokalitet 77. Nærmere omtale av lokaliteten står i kapittel 3.1 om naturtyper.

Forvaltningsråd:

- Skogsdrift ikke tillatt.
- Vedhogst ikke tillatt. Dette er ikke til hinder for at arealet under kraftgata kan ryddes.
- Fysiske inngrep, som nedbygging av areal, er ikke tillatt.
- Militære øvelser inkl. bivuakking er tillatt på frossen mark men bør unngås dersom det finnes andre arealer for øvelser.

Tabell 3. Forvaltningsråd og restriksjoner på aktiviteter i de sammenveide områdene for biologisk mangfold. Utfyllende forvaltningsråd er presisert i kapittel 3.5.2.

	Grunningen²	Diverse skoglokaliteter	Svartemyr	Svartemyrkrysset 1 og 2	Dybingen S
Nr på statuskart	1	2, 4, 8	3	5, 6	7
Skogsdrift ¹	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ikke tillatt
Vedhogst	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt
Fysiske inngrep ved f.eks. nedbygging av areal	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt
Grøfting, utfylling	Ikke tillatt	Lite aktuelt	Ikke tillatt	Lite aktuelt	Ikke tillatt
Bivuakkering – militære øvelser	Ikke tillatt	Tillatt på frossen mark, men bør unngås	Tillatt på frossen mark, men bør unngås	Tillatt	Ikke tillatt
Beiting av beitedyr	Fordelaktig	Lite aktuelt	Lite aktuelt	Lite aktuelt	Lite aktuelt

¹Skogsdriften i området skal følge avtale om miljøkrav til skogsdrift i Forsvarets områder. Disse miljøkravene bygger på Levende skog standardene. Bestemmelsene er strengere da militære og miljømessige hensyn prioriteres framfor økonomiske hensyn. I følge avtale mellom Forsvarsbygg og Statskog SF skal verdiklassifiserte områder eid av Forsvaret unntas fra ordinær skogsdrift. Skjøtsel eller restaurering med biologisk formål kan være tillatt etter nærmere angitte krav.

²Verneforskriftene for Grunningen naturreservat regulerer inngrep i verneområdet, men er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet.

4 TAKKSIGELSER

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon til denne rapporten. Militære kontaktpersoner har vært Eivind Østby og Andreas Svanlund. En spesiell takk rettes til disse for praktisk hjelp, lokal kunnskap og militærfaglig informasjon. Takk til Sandnes kommune ved Hans Ivar Sømme for øvrig bistand og hjelp av naturfaglig karakter. Videre en takk til lokale fuglekjennere som Toralf Tysse, Kåre Kyllingstad og Svein Efteland for naturfaglig informasjon.

5 KILDER

Den norske soppnavnkomitéen. 1996. Norske soppnavn. Tredje utgave. Fungiflora. 137s.

Direktoratet for naturforvaltning, 1996. Viltkartlegging. DN-håndbok 11 (revidert i 2000).

Direktoratet for naturforvaltning, 1999a. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN håndbok 13-1999.

Direktoratet for naturforvaltning, 1999b. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. Norwegian Red List 1998. DN-rapport 1999-3.

Direktoratet for naturforvaltning, 2000. Kartlegging av ferskvannslokalteter. DN håndbok 15-2000.

Elven, R. 1994. Johannes Lid & Dagny Tande Lid. Norsk flora. 6. utgåve ved Reidar Elven. Det Norske Samlaget, Oslo. 1014 s.

Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. NINA Temahefte 12. 279s.

Fremstad, E. & Moen, A. 2001. Truede vegetasjonstyper i Norge. Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Vitenskapsmuseet. Rapport botanisk serie 2001-4. 231s.

Frisvoll, A. A., Elvebakk, A. Flatberg, K.I. & Økland, R. 1995. Sjekkliste over norske mosar. Vitskapleg og norsk namneverk. NINA Temahefte 4. 104s.

Forsvarets bygningstjeneste (nå Forsvarsbygg). 2000. Landsverneplan for Forsvaret, Katalogdel Sør- og Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge. 341s.

Forsvarsbygg 2002. Avtale om forvaltning av skog, vilt og fisk på Forsvarets eiendommer. 5 s + vedlegg. Vedlegg E - Miljøkrav til skogsdrift ved Forsvarets eiendommer - revidert 18.3.2004.

Forsvarsbygg 2003. Kravspesifikasjon for kartlegging av biologisk mangfold i Forsvarets områder. Versjon april 2003.

Forsvarsdepartementet. 2002. Forsvarets miljøvernarbeid. Handlingsplan. 33s.

Gjershaug, J.O., Thingstad, P. G., Eldøy, S. & Byrkjeland, S. 1994. Norsk fugleatlas. Hekkefuglenes utbredelse og bestandsstatus i Norge. Norsk Ornitologisk Forening. 551s.

IUCN, 2001. The IUCN Red List of Threatened Species. Categories and Criteria (ver 3.1).

Krog, H, Østhagen, H. & Tønsberg, T. 1994. Lavflora. Norske busk- og bladlav. Universitetsforlaget. 368s.

Lavherbariet, 2003. <http://www.toyen.uio.no/botanisk/lav/>. Lavherbariets internettsider.

Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. Statens kartverk, Hønefoss. 199s.

Sandnes kommune. 1994. Viltdata og viltområdekart for Sandnes.

Sandnes kommune. 2001. Miljøplan for Sandnes kommune. Høringsutkast. September 2001.

Sandnes kommune. 2003. Oversikt over lokaliteter for vilt, naturtyper og rødlistearter.

Sigmond, E. M. O., Gustavson, M. & Roberts, D. 1984. Berggrunnskart over Norge. 1: 1 million. Norges Geologiske undersøkelser.

Soppherbariet, 2003. <http://www.nhm.uio.no/botanisk/bot-mus/sopp/soppdb.htm>. Soppherbariets internettsider.

VEDLEGG 1

Forskrift om fredning av Grunningen som naturreservat, Sandnes kommune, Rogaland.

Fastsatt ved kgl.res. 20. desember 1996 med hjemmel i lov av 19. juni 1970 nr. 63 om naturvern § 8, jf. § 10 og § 21, § 22 og § 23. Fremmet av Miljøverndepartementet.

I

I medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63, § 8, jfr. § 10 og §§ 21, 22 og 23 er et våtmarksområde ved Skjørestad i Sandnes kommune, Rogaland fylke fredet som naturreservat ved kgl.res. av 20. desember 1996 under betegnelsen Grunningen naturreservat.

II

Det fredete området berører følgende gnr./bnr.: 5/15,16,17, 8/2, 8/7, 8/9, 8/12, 8/16, 35/1, 36/1, 37/1, 37/10 og 37/36 i Sandnes kommune.

Reservatet dekker et areal på ca. 265 daa, hvorav ca. 166 daa landareal.

Grensene for naturreservatet framgår av kart i målestokk 1:5000, datert Miljøverndepartementet desember 1996. Kartet og fredningsforskriften oppbevares i Sandnes kommune, hos fylkesmannen i Rogaland, i Direktoratet for naturforvaltning og i Miljøverndepartementet.

De nøyaktige grensene for reservatet skal avmerkes i marka der de går over land, og knekkpunktene bør koordinatfestes.

III

Formålet med fredningen er å bevare et våtmarksområde med naturlig tilhørende vegetasjon og dyreliv. Området er et viktig hekkeområde for ulike våtmarksfugler, og en god hvile- og rasteplass under vår- og høsttrekket.

IV

For reservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. All vegetasjon i vann og på land er fredet mot skade og ødeleggelse.
Nye plantearter må ikke innføres.
2. Dyrelivet, herunder hi, reir og egg, er fredet mot skade, ødeleggelse og forstyrrelse.
Jakt, fangst og bruk av skytevåpen er forbudt. Hunder skal holdes i bånd.
Nye dyrearter må ikke innføres.
3. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte forhold, herunder oppføring av bygninger, anlegg og faste innretninger, opplag av båter, hensetting av campingvogner, framføring av nye luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging

av veger, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, ny utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling og bruk av kjemiske plantevernmidler. Opplystingen er ikke uttømmende.

4. Motorisert ferdsel til lands og til vanns, samt lavtflyging under 300 m er forbudt. Forbudet gjelder også bruk av modellbåter og modellfly.
5. Camping, teltoppsetting og oppsetting av kamuflasjeinnretninger for fotografering er forbudt.

V

Bestemmelsene i kap. IV er ikke til hinder for:

1. Gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i rednings-, ambulanse-, politi-, brannvern-, oppsyns-, forvaltnings- og skjøtselsøyemed, inkludert nødvendig motorisert ferdsel.
2. Fangst av villmink.
3. Tradisjonell beiting, herunder bruk av gjeterhund.
4. Vedlikehold av tidligere opptatte grøfteavløp som drenerer tilgrensende jord- og skogbruks areal, i samråd med forvaltningsmyndigheten.
5. Fiske.

VI

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

1. Felling av dyr som gjør skade på jordbruksarealer og jakt på enkelte arter.
2. Etablering av nye grøfter for drenering av tilgrensende arealer.
3. Bygging av pumpehus, legging av ledninger for vanningsanlegg, oppføring av gjerder.
4. Hogst av ved til eget bruk.
5. Vedlikehold av kanal for uttak av vanningsvann.
6. Motorisert ferdsel i forbindelse med tiltak under kap. V punkt 4.

VII

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan gjennomføre skjøtselstiltak for å fremme fredningsformålet. Det kan utarbeides forvaltningsplan, som kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtselstiltakene.

VIII

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra fredningsforskriften når formålet med fredningen krever det, samt for vitenskapelige undersøkelser, arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning og i andre særlige tilfeller, når disse ikke strider mot formålet med fredningen.

IX

Forvaltningen av fredningsforskriften er tillagt fylkesmannen i Rogaland.

X

Denne forskrift trer i kraft straks.

314500 315000 315500 316000 316500

6530000

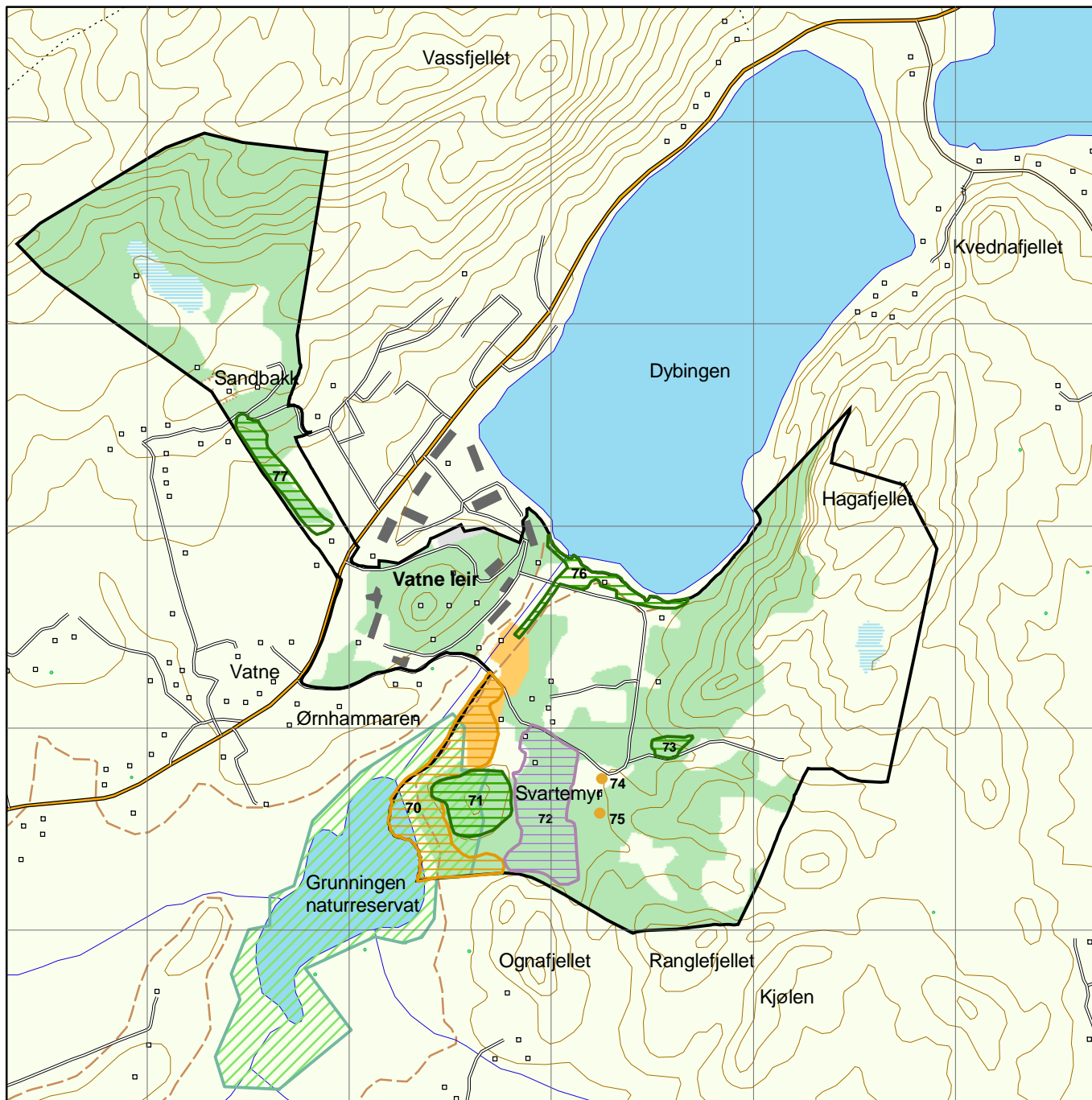
6529500

6529000

6528500

6528000

314500 315000 315500 316000 316500

SVARTEMYR - VATNE LEIR

Biologisk mangfold - vedlegg 2

Naturtyper

Lokalitetsnummer henviser til databasen Natur2000 og BM-rapport 45-2003, hvor supplerende informasjon finnes.

- Myr (A)
- Kulturlandskap (D)
- Skog (F)
- Kulturlandskap (D)
- Grense Svartemyr - Vatne leir

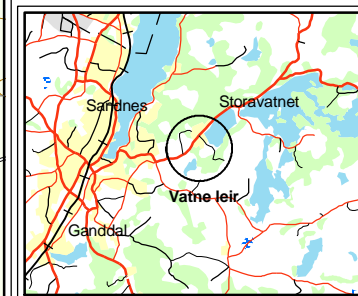
Lokalitetsnr.	Naturtypekode	Naturtype	Verdiklasse
70	D09	Fuktenger	B
71	F02	Gammel edellauvskog	C
72	A01	Intakt lavlandsmyr	B
73	F02	Gammel edellauvskog	C
74	D12	Store gamle trær	C
75	D12	Store gamle trær	C
76	F06	Rikere sumpskog	B
77	F05	Gråor-heggeskog	C

Dato: 21.12.04

Forsvarsbygg
Eiendomsforvaltning

Kartet er levert av

Asplan Viak +++
- | +++

Kartgrunnlag: N50, Forsvarets generelle avtale. Alle områder digitalisert med N5 bakgrunnsdata

Datum: Euref89 (WGS84)
Kartprojeksjon: UTM Sone 32

Målestokk
1:15 000

0 100 200 M

314500 315000 315500 316000 316500

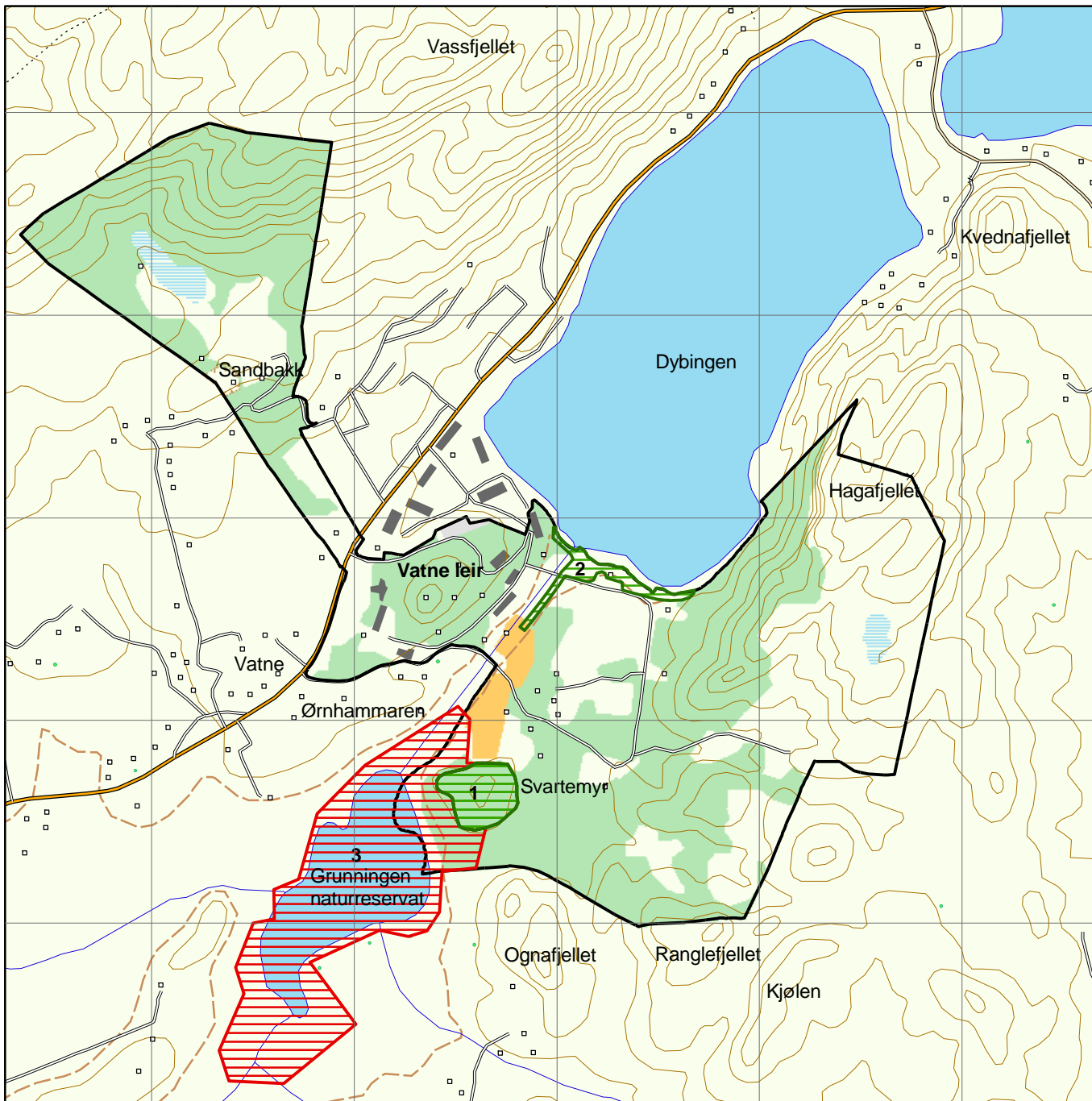
6530000

6529500

6529000

6528500

6528000

314500 315000 315500 316000 316500

SVARTEMYR - VATNE LEIR

Biologisk mangfold - vedlegg 3

Prioriterte viltområder

Verdisatte prioriterte viltområder. Utfyllende opplysninger er gitt i BM-rapport 45-2003.

Svært viktig viltområde

Viktig viltområde

Grense Svartemyr - Vatne leir

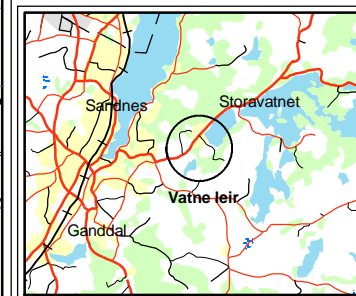
Områdenr.	Lokalitet	Verdi
1	Kyllevikåsen	Viktig viltområde
2	Dybingen s	Viktig viltområde
3	Grunningen	Svært viktig viltområde

Dato: 21.12.04

Forsvarsbygg
Eiendomsforvaltning

Kartet er levert av

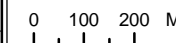
Asplan Viak +++
- | +++

Kartgrunnlag: N50, Forsvarets generelle avtale. Alle områder digitalisert med N5 bakgrunnsdata

Datum: Euref89 (WGS84)
Kartprojeksjon: UTM Sone 32

Målestokk
1:15 000

314500

315000

315500

316000

316500

6530000

6529500

6529000

6528500

6528000

314500

315000

315500

316000

316500

	Grunningen ²	Diverse skoglokalteter	Svartemyr	Svartemyrkrysset 1 og 2	Dybingen S
Nr på statuskart	1	2, 4, 8	3	5, 6	7
Skogsdrift ¹	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke aktuelt	Ikke aktuelt	Ikke tillatt
Vedhogst	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt
Fysiske inngrep ved f.eks. nedbygging av areal	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt
Grofting, utfylling	Ikke tillatt	Lite aktuelt	Ikke tillatt	Lite aktuelt	Ikke tillatt
Bivakkering – militære øvelser	Ikke tillatt	Tillatt på frossen mark, men bør unngås	Tillatt på frossen mark, men bør unngås	Tillatt	Ikke tillatt
Beiting av beitedyr	Fordelektig	Lite aktuelt	Lite aktuelt	Lite aktuelt	Lite aktuelt

¹Skogsdriften i området skal følge avtale om miljøkrav til skogsdrift i Forsvarets områder. Disse miljøkravene bygger på Levende skog standardene. Bestemmelsene er strengere da militære og miljømessige hensyn prioriteres framfor økonomiske hensyn. I følge avtale mellom Forsvarsbygg og Statskog SF skal verdiklassifiserte områder eid av Forsvaret unntas fra ordinær skogsdrift. Skjøtsel eller restaurering med biologisk formål kan være tillatt etter nærmere angitte krav.

²Verneforskriftene for Grunningen naturreservat regulerer inngrep i verneområdet, men er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet.

SVARTEMYR - VATNE LEIR

Biologisk mangfold - vedlegg 4

Statuskart for biologisk mangfold

Verdisatte sammenveide områder der naturtyper, ferskvannslokalteter, vilt og rødlistearter er vurdert samlet. Utfyllende opplysninger er gitt i BM-rapport 45-2003.

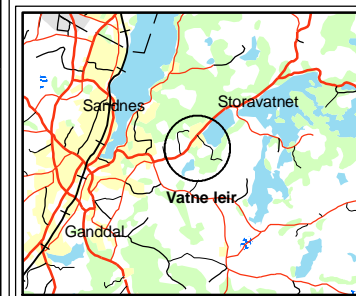
- A - Svært viktig område
- B - Viktig område
- C - Lokalt viktig område
- C - Lokalt viktig område
- Grense Svartemyr - Vatne leir
- Grunningen naturreservat

Dato: 21.12.04

 Forsvarsbygg
Eiendomsforvaltning

Kartet er levert av

Asplan Viak +++
- | +++

Kartgrunnlag: N50, Forsvarets generelle avtale. Alle områder digitalisert med N5 bakgrunnsdata

Datum: Euref89 (WGS84)
Kartprojeksjon: UTM Sone 32

Målestokk
1:15 000

0 100 200 M

